

Streszczenie popularnonaukowe

Człowiek żyjący we współczesnym zdigitalizowanym społeczeństwie przetwarza codziennie ogromną ilość informacji. Co więcej, jest on nie tylko pasywnym odbiorcą informacji, ale również jej twórcą i dystrybutorem. Zmiany w sposobie dystrybucji informacji mają demokratyzujący potencjał: odbierają bowiem władzę medialnym potentatom i rządów państw, dając ją zaś jednostkom. Zmiana ta, jednakże wiąże się z poważnymi wyzwaniami. Rozpowszechnianie fałszywych informacji (potocznie zwanymi z angielskiego fake news) może uniemożliwić konstruktywną, opartą o fakty debatę publiczną dotyczącą istotnych problemów współczesnego świata. Fałszywe informacje rozpowszechniane w sieciach społecznościowych mogą przyczynić się do dyskredytacji demokratycznych instytucji oraz wpływać na wzrost populizmu i ideologicznej radykalizacji, a nadto być pożywką dla anty-naukowego sceptycyzmu. Bardzo ważne jest zatem zrozumienie zjawiska rozpowszechniania się fałszywych informacji w sieciach społecznościowych. Główne pytanie badawcze naszego projektu brzmi zatem: co sprawia, że jednostki i społeczności są odporne na fałszywe informacje. Tę szczególną odporność na fake news nazywamy "cyberodpornością".

Aby odpowiedzieć na to pytanie spróbujemy połączyć kilka różnych perspektyw badawczych: epidemiologię i psychologię, a także filozofię i informatykę. Chcemy stworzyć instrument, który pozwoli nam w wiarygodny sposób oszacować indywidualną i społeczną odporność na fałszywą informację w sieci. Chcemy się również dowiedzieć, w jaki sposób cyberodporność wpływa na zachowanie w sieci i w jaki sposób można ją zwiększyć. Ponadto w naszym projekcie skupiamy się na etycznych problemach związanych z cyberodpornością. Po pierwsze nie wszyscy zawsze zgadzają się, czym jest fałszywa informacja, szczególnie wtedy, gdy dyskutujemy o wartościach etycznych i sprawach politycznych, po drugie nie jest jasne, jak dalece możemy wpływać na autonomię jednostek chcąc ograniczyć rozprzestrzenianie się fake news.

Nasz projekt ma na celu zdobycie wiedzy popartej badaniami empirycznymi nad mechanizmami i procesami podnoszącymi cyberodporność, a także zrozumienie wyzwań etyczne komunikacji w sieciach społecznościowych. Mamy nadzieję, że rezultaty naszych badań zainspirują dalsze krytyczne analizy i pomogą rozwiązać niektóre z najbardziej palących problemów społecznych naszych czasów.